

Omvårdnadsforskning och hur dessa resultat kan implementeras för att förbättra cancervården från primärvård till palliation

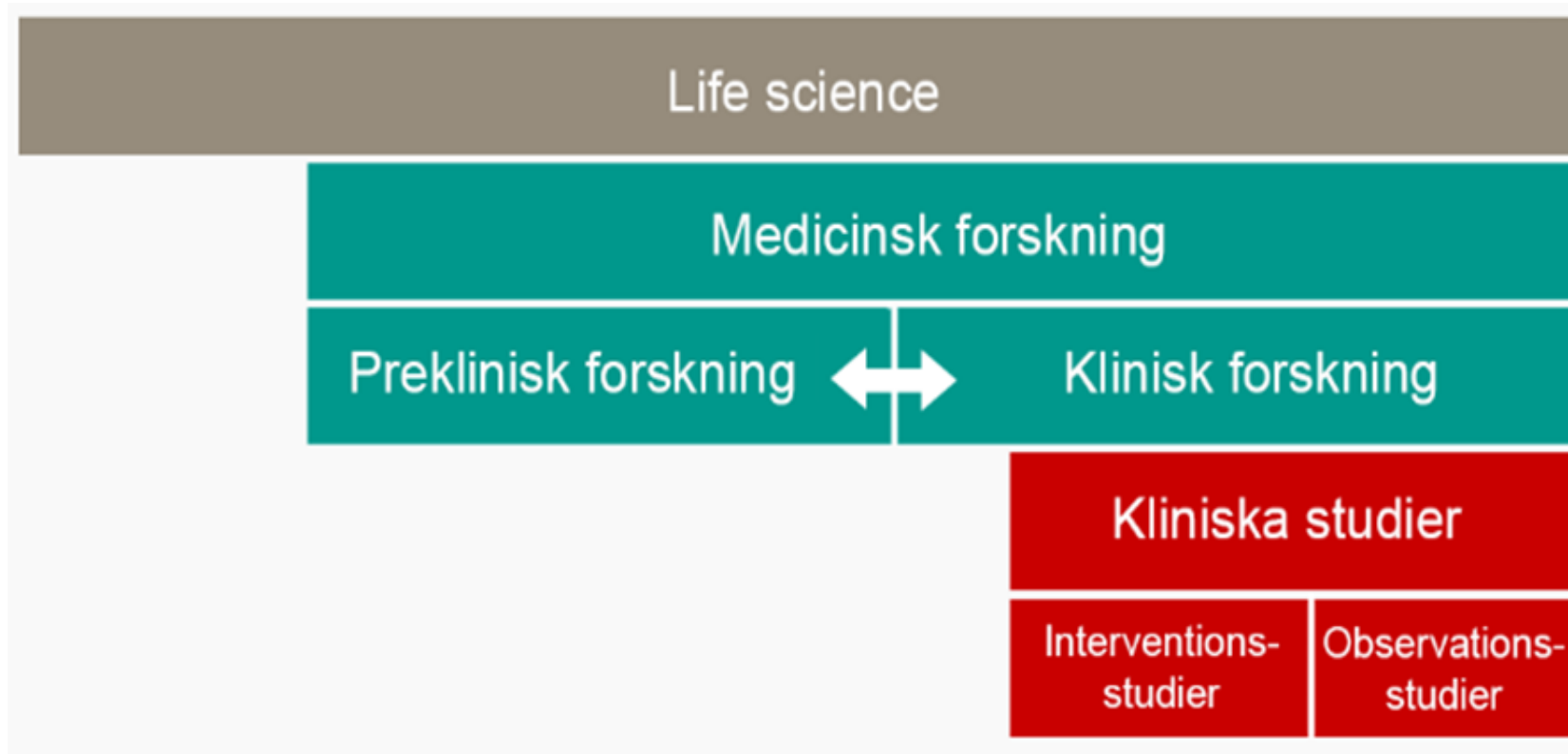
Göran Larsson
FoUI-direktör, Region Västerbotten

Det nationella uppdraget!

- Region Västerbotten är en av sju universitetssjukvårdsregioner
  - Vi har ett utökat statligt ansvar för klinisk forskning och utbildning
- Symbios mellan region(er) och medicinsk fakultet
  - Klinisk forskning och utbildning förutsätter vårdens strukturer och resurser och utgår från behov som finns i hälso- och sjukvården och förväntas leda till patient- och samhällsnytta

Klinisk forskning ur ett Lifes science perspektiv

Klinisk forskning är medicinsk och hälsovetenskaplig forskning som förutsätter vårdens strukturer och resurser och har som mål att lösa ett ohälsoproblem eller att identifiera faktorer som leder till ökad hälsa

[ALF-avtalet, U2014/07551/F]

- **Omvårdnadsforskning** är viktigt för utveckling av vård och omsorg som tillgodoser patienter och närståendes behov av omvårdnad med hög kvalitet och säkerhet = **patienten/människan i fokus**
- **Omvårdnadsforskning** handlar ofta om komplexa företeelser som kräver kombinationer av forskningen som medför **både teoretiska och filosofiska studier**
- **Omvårdnadsforskningen** har i hög grad bidragit till metodutveckling med av **mixade metoder**, som kombinerar **kvantitativ och kvalitativ design**.

Ensam är inte stark!

Klinisk forskning är grunden till god hälso- och sjukvård

NYHET

Kliniska forskare, verksamhetschefer, jurister och regionpolitiker träffades och behandlade frågeställningar om etik och juridik, och om de byråkratiska utmaningar som finns inom den kliniska forskningen.

Text: [Heléne Andersson](#)

FORSKNING

Publicerad: 2025-10-21 06:30

Nätverk ska öka samverkan inom cancerforskning

Ett nytt nätverk samlar forskare på universitetet och i regionen för att stärka samarbeten och lägga grunden för fortsatt utveckling inom cancerområdet.

Erik Chorell och Daniel Öhlund är överens om att samarbeten behövs för framsteg i forskning.

Viktigt med nationella och internationella samarbeten!

Forskningsnätverk för palliativ vård

- 12 forskningsprojekt dec 2024
- Tvärprofessionellt forskarnätverk
- Ex. Samtal i palliativ vård, smärtskattning, palliativ vård till barn, registerstudier
- Samarbeten mellan 5 lärosäten
  - Umeå Universitet
  - Mittuniversitetet
  - Luleå Tekniska Universitet
  - Karolinska Institutet
  - Linnéuniversitetet
- Regionerna delaktiga i styrning och ledning men forskningsprojekten representeras av lärosätena

[Startsida](#) / [Rehabilitering & palliativ vård](#) / [Palliativ vård](#) / [Palliativ vård i norr](#)

Forskningsnätverk för palliativ vård

Palliativt kompetenscentrum norr och Umeå universitet har tillsammans skapat ett forskningsnätverk för palliativ vård i norra sjukvårdsregionen. Nätverket vill synliggöra och vidareutveckla den palliativa vården, samt genomföra forskningsprojekt som har betydelse för samhället och den enskilda människan.

Syftet med nätverket är att stärka samarbetet mellan kliniskt verksam vårdpersonal och akademien.

Forskningsnätverket ska:

- samverka inom hela sjukvårdsregionen
- samverka mellan allmän och specialiserad palliativ vård, inklusive vård i livets slutskede
- underlätta implementeringar av forskningsresultat inom kliniken
- skapa kontaktvägar och identifiera forskningsfrågor utifrån lokala förutsättningar
- bidra till dialog, diskussion och erfarenhetsutbyte
- öka den allmänna kunskapen om palliativ vård
- bidra till en mer jämlik och rättvis palliativ vård

I nätverket ingår representanter från samtliga lärosäten inom norra sjukvårdsregionen och företrädare för klinisk specialiserad palliativ.

Rehabilitering & palliativ vård

Palliativ vård

Palliativ vård av barn

Vårdprogram

Det palliativa förhållningssättet

Utbildningar och informationsmaterial

Fler dimensioner ger bättre forskning

- **Klinisk helhetssyn**

- Samarbeten mellan omvårdnads- och medicinsk forskning skapar en helhetssyn på patienten genom att kombinera **omvårdnadens fokus på individens behov** och kontext med **medicinsk forsknings kunskap om sjukdomar och behandlingar**

- **Klinisk helhetssyn => Högre kvalitet**

- Samarbeten mellan omvårdnads- och medicinsk forskning medför olika angreppssätt på en och samma forskningsfråga
- Olika kompetenser ger forskningsrelaterade synergieffekter
- Design av forskningsprojekt och forskningsresultat (anhöriga-patienter-kliniska utfall)
- Bättre resurseffektivitet av forskningsfinansiering
- Högre patientsäkerhet med forskning som reflekterar en klinisk helhetssyn

- **Högre kvalitet => Kortare väg till klinisk implementation**

- Forskningsresultat som reflekterar en klinisk helhetssyn har bättre förutsättningar för klinisk implementation
- Forskning med ursprung från fler professioner ökar förutsättningar för implementation
- Bra förutsättningar för optimerade flöden, riktlinjer, rutiner, anhörigaspekter

Umeå Comprehensive Cancer Centre – CCC-ackreditering

- Etableringen sker i samarbete mellan Region Västerbotten, Umeå universitet och Regionalt cancercentrum norr.
- Inkluderar alla verksamheter som arbetar med cancervård för såväl barn som vuxna i någon form omfattas av processen.
- En ackreditering som ett CCC innebär att verksamheten uppnått högsta standard inom både cancervård och cancerforskning.
- Omvårdnadsforskning är en viktig komponent i CCC ackrediteringen
- CCC ska driva utvecklingen av cancervård =>
Klinisk implementation av forskning viktigt

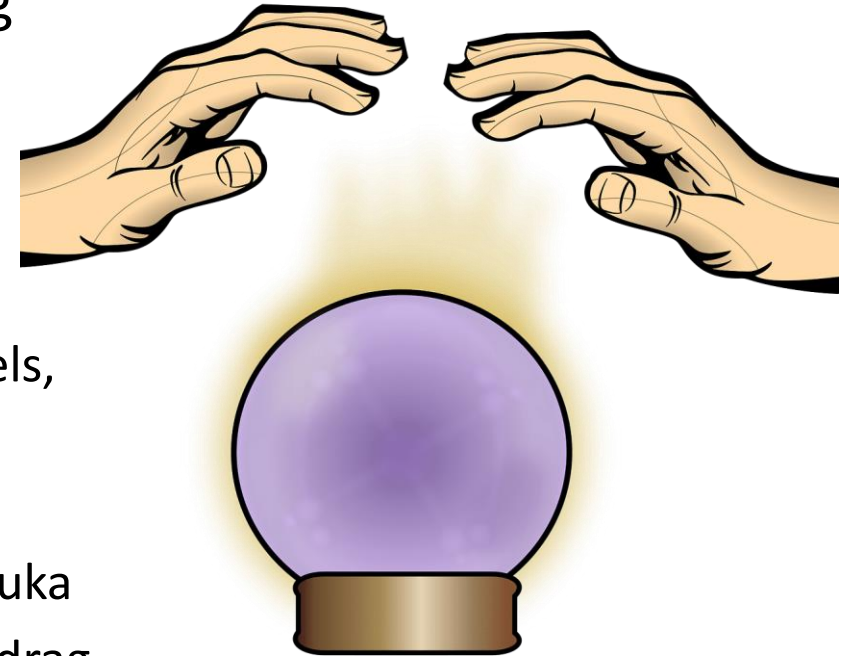
Implementering av (omvårdnads)forskning i vården

- Implementering av forskning sker främst genom evidensbaserad praktik (EBP), vilket innebär att man förenar bästa **tillgängliga forskning** med **beprövad erfarenhet** samt **patientens** och **vårdproffsionens unika situationer**
- Lättare att implementera forskningsresultat där forskning bedrivs
  - Viktigt att det finns förutsättningar för klinisk forskning i vården – **för alla professioner!!**
  - I Norra sjukvårdsregionen är ALF-systemet öppet för all legitimerad personal
- Fortfarande ett gap i incitament mellan akademien och sjukvården
- Från forskning till innovation – vi har bra inkubatorer i Umeå
- Breddinförande vs piloter – olika strategier beroende på typ av implementeringen

Om jag får titta i kristalkulan och spå framtiden

- Hälsö- och sjukvården står inför en stor transformering
  - **Centralisering** (Nationell högspecialiserad vård) och **decentralisering** (Nära vård)
  - **Precisionsmedicin** och **precisionsdiagnostik** – ffa inom cancervården
  - **Beslutsstöd** och **automatisering** (AI, Large language models, transkribering)
  - **Digitalisering**, distansoberoende vård, nya arbetssätt
  - **Demografiska utmaningen**, fler multisjuka och kroniskt sjuka
  - Hälsöforskning i **glesbygd och landsbygd** – Nationellt uppdrag
- Oavsett vilken typ av transformation av hälsö- och sjukvård står inför finns alltid behov av omvårdnadsforskning och omvårdnadspersonal

Cancerfondens forskningsanslag till Umeå

- Endast 35 av 620 pågående projekt kommer från Umeå universitet (5,6%)
- 112 mkr av totalt 1 956 mkr utdelas till Umeå universitet (5,8%)
- Endast 1 av totalt 19 pågående projekt under kategorin "vårdforskning" kommer från Umeå universitet (Claudia Lampic, Psykologi)
- Inga pågående projekt inom kategorin "klinisk forskning" kommer från Umeå universitet
- 16 projekt från Umeå universitet inom kategorin "translationell forskning"
- 17 projekt från Umeå universitet inom kategorin "preklinisk forskning"
- 1 projekt från Umeå universitet inom kategorin "epidemiologi"

Varför är det så? Har vi redan så bra forskningsförutsättningar i Umeå att anslag från cancerfonden inte behövs?

**Tack för att ni
har lyssnat!**